

Totes les projeccions seran en VOS en català i en format cinematogràfic (16/35 mm), llevat que s'indiqui el contrari. El CCCB es reserva el dret de modificar la programació per raons de força major. Projeccions a l'auditori. Aforament limitat. Es prega puntualitat.

Preus	
Sessió Xcèntric:	3,60 €
Reduïda:	3 €
Abonament 5 sessions:	12,50 €
Reduït:	10 €
Amics CCCB:	gratuit

Venda anticipada a les taquilles del CCCB i al Teletrada: 902 10 12 12 www.telentrada.com

C. Montalegre, 5
08001 Barcelona
-933 064 100-

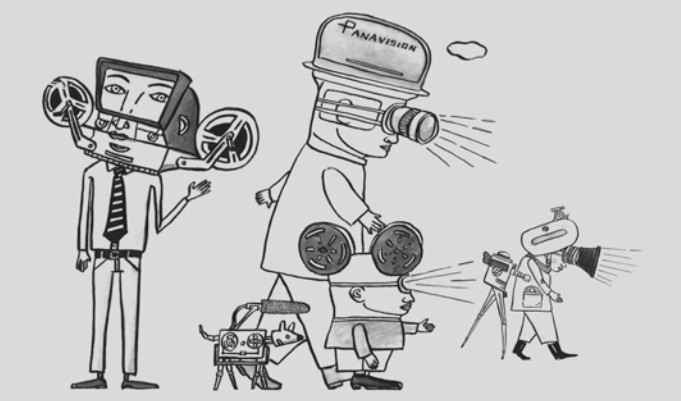
www.cccb.org/xcentric

La revista Butxaca i www.maumaubarcelona.com col·laboren amb Xcèntric.

XCÈNTRIC TEXT

DE LA PERIFÈRIA AL CENTRE

Gonzalo de Lucas

Davant la propagada convicció que la història del cinema ja és vella, que ens deixen els manuals acadèmics, es pot aventurar que si la història és vella el cinema no ho és, ja que les seves possibilitats i potències amb prou feines s'han començat a descobrir i intuir. Quan arriben al final de la seva obra, molts grans mestres (Renoir, Nicholas Ray, Dreyer, Godard, Welles) han lamentat deixar el cinema en ple descobriment, sentir que just aleshores començaven a entendre el muntatge i endevinaven les seves possibilitats. I si la història d'un art que s'està descobrint no pot ser vella, caldrà veure què la precedeix, ja

XCÈNTRIC TEXT

futures. Tal com va escriure Manny Farber, el cinema contemporani s'ha segmentat en dos grans cossos: els films que gaudeixen d'una promoció mediàtica i als quals no escapa cap eremita i «un tipus de film menys visible, que es desplaça cap a altres formes artístiques, es preocupa per l'estructura i inverteix poderosament en el nostre cap amb motivacions i idees que recompensen de bon tros les grans dificultats que vam tenir per trobar-lo».

Al marge de les actualitats i els grans esdeveniments, de les estrenes i les recepcions de la crítica, el cinema té, doncs, els seus altres ritmes, els seus propis espais, en ocasions lents, intermitents i graduals, molt sovint subterrànies, en què els cineastes assagen, proven, documenten, s'aventuren, deixen un testimoni. Si en el seu dia Jonas Mekas i els cineastes underground eren outsiders de Hollywood, avui resulten, en l'era del cinema digital, precursors de moltes de les formes plàstiques i les recerques estètiques dels cineastes amb les seves freqüència aquelles obres que acaben ocupant un lloc central en el seu esdevenir i en les seves expectatives

XCÈNTRIC TEXT

una expectativa. Per veure com la història del cinema només es pot reescriure, mantenir un flux continu en les dues direccions (d'enrere cap endavant, d'endavant cap enrere), és necessari descobrir i fer hipòtesis sobre aquests moviments subtils. Quines pel·lícules del passat enllacen amb els estats actuals del cinema, les seves possibilitats tècniques, els «aires de l'època»? Quan són visionàries, prefiguren, anticipen? De vegades es tracta de films oblidats, ja a penes projectats, de gèneres menors; d'altres, es tracta de tornar-los a contextualitzar i proposar una nova relació amb altres pel·lícules. I en un trajecte reversible, quins films actuals ens descobreixen aquelles vies subterrànies que pocs van reconèixer, que es van perdre tal vegada com a singularitats o obres excèntriques, i avui enllacen amb el cinema i les seves noves onades?

La història del cinema, en definitiva, no s'escriu com una mera successió de pel·lícules, èpoques, moviments, sinó també de dalt a baix, en la marea dels seus corrents i contracorrents, en els seus punts d'intersecció, retrobada o reinici. Quan a Chris Marker van proposar-li a la Tàpies una retrospectiva

de la seva obra, l'any 1998, va decidir programar també les pel·lícules de José Val del Omar, que aleshores gairebé no s'havien projectat a Barcelona: deu anys després, les projeccions, els articles, els films i els llibres sobre Val del Omar se succeeixen, a la recerca dels seus secrets de laboratori. La seva obra no només il·luminava una part fosca, invisible, silenciada, del cinema espanyol durant el franquisme, sinó també la mateixa obra de Marker i les seves prefiguracions del cinema digital. Entre la «x» (un lloc inclassificable) i el «centre» hi ha un pont, i cal fer la temptativa de travessar-lo: on trobar el cinema que ens estimula, que s'apropa a les nostres incerteses creatives, que ens fa reflexionar sobre les possibilitats dels nous suports de producció i exhibició. Si en el presumpte centre (les sales comercials) no es troba, s'ha de reubicar en el veritable centre que és, de vegades, la perifèria.

XCÈNTRIC NEWS

Del 8 a l'11 de gener 09
**SUPER-8,
PETIT
GRAN FORMAT**

Projeccions en súper-8 a l'auditori els dies 8, 9 i 11

8. **Pneurosis en el baño** / Daniela Cugliandolo
9. **Alicia, Lewis Carroll y el tiempo** / Daniela Cugliandolo

Pantalles al Hall del CCCB:
Scopitone
Maratò S-8
Open Screen
Convitats especials:
Mobileskino (Suïssa)
Los Superocheros (Holanda)

XCÈNTRIC NEWS

Noves adquisicions
Tres llargmetratges, La Libertad (2001), Los muertos (2004) y Fantasma (2006). Trilogia fonamental del cineasta argentí Lisandro Alonso, autor renovador del cinema documental actual.

Xcèntric a Madrid i a A Coruña

La Casa Encendida va projectar durant els mesos de setembre i octubre el programa Xcèntric: el cinema pensa l'art, itineraris pels processos creatius amb un gran èxit de públic. El novembre el cicle itinerant es va veure al CGAI (Centro Galego de Artes da Imaxe) de A Coruña. Dominique Paini va publicar a Cahiers du Cinema Espanya un article en profunditat sobre el cicle.

En directe

El cicle Súper-8, PETIT GRAN FORMAT presenta en primícia a Espanya MOBILESKINO (Basilea) i LOS SUPEROCHEROS (Amsterdam). El jove col·lectiu suís Mobileskino instal·larà els seus originals jocs interactius, creats completament en súper-8. Los Superocheros presentaran una actuació musical que integra pel·lícules «orfes» en súper-8 en un espectacle creat en exclusiva per a Xcèntric.

XCÈNTRIC NEWS

Arxiu://

El primer arxiu digital de cinema experimental i documental.
ENTRADA LLIURE

Nou emplaçament a la primera planta del CCCB

Horari: de dimarts a diumenge d'11 a 20 h (dijous fins a les 22 h)
Autors i títols disponibles a:
www.cccb.org/ca/arxiu_xcentric

Xcèntric

el cinema del CCCB

N.01 VOL.02 TEMPORADA 08

DESEMBRE 08
GENER 09

01

Harun Farocki, Robert Drew, **Audrius Stonys**, Pere Portabella, **Emile de Antonio**, Ben Russell, Andy Warhol, Christian Hüncker, **Charles Burns**, Marie Calliou, Pierre di Sciullo, Lorenzo Mattotti, Richard McGire, Marcel Hanoun, Pavel Kogan, **Aleksandr Sokurov**, Sergei Paradjanov, Herz Frank, **João Moreira Salles**, Ralph Steiner, Carter Tutti, David Rimmer, Jean Mitry, Julie Murray, Paul Sharits, **Robert Breer**, Brady Lewis, Jennifer L. Burford, Pip Chodorov.

DES 08

Dijous 4, 20 h

Imatges de presons
Harun Farocki

Harun Farocki realitza un pertorbador i lúcid assaig sobre les mirades «de control» a partir de les imatges gravades per les càmeres de vigilància de les presons de màxima seguretat als Estats Units —que inclouen la mort d'un reclus després d'una baralla— i altres materials i fragments de films (imatges de Genet, Bresson, documentals del nazisme.) En el seu últim film, *Respite*, recupera una pel·lícula de propaganda nazi filmada —sota les ordres del comandant— per un presoner d'un camp de trànsit que serà deportat i assassinat, en una altra anàlisi concisa i aterridora de found footage.

DESEMBRE 08 GENER 09

Programació a càrrec de Núria Aidelman, Núria Esquerra, Laida Lertxundi, Gonzalo de Lucas i Antoni Pinent.

Direcció: Carolina López.
Il·lustracions: José Antonio Soria
Disseny gràfic: Valmont comunicació

DES 08

Diumenge 7, 18.30 h

JFK
davant del direct cinema

El 1960 Robert Drew va filmar l'ascens i el triomf de Kennedy a les primàries demòcrates amb una tècnica revolucionària: va reunir un grup d'extraordinaris operadors de càmera [Pennebaker, Leacock, Albert Masyles], els va subministrar càmeres lleugeres i va demanar que filmessin sense intervenir en els fets. Va ser l'eclosió del direct cinema i una nova era en la filmació de la política. Drew va dedicar dues peces més a JFK: a *Crisis* —l'única pel·lícula que ha testimoniat la intimitat d'un president americà durant una crisi— va efectuar el retrat de John i el seu germà Bobby durant uns altercats racials, i *Faces of November* tracta sobre la seva mort.

Gefängnisbilder

Harun Farocki
Alemanya, 2000, 60 min, vídeo, VOSE

Respite

Harun Farocki
Alemanya, 2007, 30 min, vídeo, VOSE

Primary

Robert Drew
EUA, 1960, 60 min, 16 mm

Crisis: Behind a Presidential Commitment

Robert Drew
EUA, 1963, 52 min, 16 mm

Faces of November

Robert Drew
EUA, 1963, 12 min, 16 mm

1. *Respite* / Harun Farocki
2. *Crisis* / Robert Drew

3. *Miro, l'altre* / Pere Portabella

DES 08

Dijous 11, 20 h

El documental postsoviètic
Audrius Stonys

El lituà Audrius Stonys és un dels millors documentalistes de la tradició postsoviètica. Admirador d'Herzog, Mekas o Tarkovski, el seu cinema meditatiu és una conjura contra la soledat: "Les pel·lícules permeten trobar a gent com tu. Hi ha molts tipus de films, però la majoria recorden a una conversa entre dues persones". A *Alone*, una nena petita fa un viatge fins a la presó per a visitar a la seva mare; en el seu últim film, *The Bell*, el so d'una campana submergida fa segles en un llac ressona misteriosament en la vida d'un petit poble. A fi de trobar-la, uns bussos se submergeixen en l'aigua.

Alone

Audrius Stonys
Lituània, 2001, 28 min, 35 mm

The Bell

Audrius Stonys
Lituània, 2007, 55 min, vídeo

Diumenge 14, 18.30 h

Painter's Painting

Painter's Painting és un gran collage documental sobre l'efervescència dels moviments artístics d'avantguarda a Nova York: de l'expressionisme abstracte a l'art pop, a través d'entrevistes als tallers, pintures i altres documents del procés creatiu d'Andy Warhol, Jackson Pollock, Willem de Kooning, Jasper Johns, Robert Rauschenberg, Barnett Newman o Robert Motherwell, molts d'ells amics d'Emile de Antonio. Com a pròleg, un curt de Pere Portabella sobre la intervenció de Miró en els vidres del Col·legi d'Arquitectes de Barcelona i la seva posterior destrucció».

Miro, l'altre

Pere Portabella
Espanya, 1969, 15 min, vídeo

**Painter's Painting:
The New York Art Scene
1940-1972**

Emile de Antonio
EUA, 1972, 116 min, 35 mm

DES 08

Dijous 18, 20 h

Russell, Warhol:
Incandescències

Ben Russell recull les impressions d'un públic en estat d'èxtasi davant el soroll del grup Lighting Bolt. És una manipulació de l'experiència del directe - real time -, que retrata els joves entregats amb un potent focus de llum que prové de darrere de l'escenari. Lupe Vélez fou una efímera estrella de Hollywood que es vestí i preparà per a suïcidar-se a casa seva. Warhol, en una de les seves sàtires de l'Studio system, converteix a una fràgil Edie Sedgwick en Lupe. Ambdós tracten la dicotomia celebritat/anonimat, mostrant a l'ésser humà en l'estat embriagador de qui reflexa una llum aliena.

**Black and White Trypps
number 3**

Ben Russell
EUA, 2007, 12 min, 16 mm

Lupe

Andy Warhol
EUA, 1972, 12 min, 16 mm

Diumenge 28, 18.30 h

Impressions animades

Sis rellevants il·lustradors i dibuixants del còmic més independent donen vida als seus malsons. Prescindint del color, tots han utilitzat el blanc i negre en un fascinant joc gràfic de llums i ombres. Les històries entrellaçades formen un film, creat en animació digital, on les fòbies, la repulsió i els malsons cobren vida.

Peur(s) du noir

Christian Hincker "Alies Blutch", Charles Burns, Marie Calliou, Pierre di Sciullo, Lorenzo Mattotti, Richard McGire
França, 2007, 1 h 25 min, 35 mm

4. *Peur(s) du noir* / VVAA

GEN 09

Del 8 a l'11

Súper 8, Petit gran format
Més informació a l'xcèntric news

Dijous 15, 20 h

Marcel Hanoun:
quan el cinema pensa el cinema

Des del 1955, en llargs i curts, ficcions i documentals, films sobre pintors, sobre el teatre i sobre festes populars, Marcel Hanoun no ha deixat mai d'explorar el cinema. De la crònica d'un film en procés (Octubre a Madrid) —que ofereix, des dels ulls d'un estranger, un retrat insòlit i lliure de censura de l'Espanya franquista— a la reflexió sobre el seu ofici amb les imatges gravades amb un telèfon mòbil (Insaisissable Image). Del súper-8 al 35 mm, del 16 mm al vídeo, la seva és una obra feta amb «la urgència i la necessitat»: la d'un artesà del cinema que treballa les seves matèries, la d'un dels grans desconeguts del seu art.

Vzgljanite Na lico

(Miren el rostre)
Pavel Kogan
1968, 10 min, vídeo

Robert. Schastlivaya zhizn

(Hubert Robert, una vida afortunada)
Aleksandr Sokurov
Rússia, 1996, 26 min, vídeo

Blue Movie

Marcel Hanoun
França, 2007, 19 min, vídeo

GEN 09

Diumenge 18, 18.30 h

L'art, el món:
Altres films russos i soviètics
1966-1996

Hagop Hovnatian

Sergei Paradjanov
1965, 10 min

Arabeski na tempu Pirosmani

(Arabesco sobre Pirosmani)
Sergei Paradjanov
1986, 20 min, 35 mm

Veckas par 10 minuten

(Diez minutos más viejo)
Herz Frank
1978, 10 min, vídeo

5. Octubre a Madrid / Marcel Hanoun

6. Santiago / João Moreira Salles

Dijous 22, 20 h

João Moreira Salles

Santiago és, a la vida real, l'home que treballava de majordom a casa de João Moreira Salles quan era un nen. En la seva vida imaginària, Santiago somia amb ser part de l'aristocràcia europea, els moviments dels quals estudia minuciosament. En un assaig completament íntim, el director intenta copsar l'essència de Santiago, alhora que reflexiona sobre el gènere documental i la complicada relació de classe entre ell i el seu difunt majordom. Aquesta relació es complica amb les fantasies de Santiago, que somia passar d'esclau a amo.

Santiago

João Moreira Salles
Brasil, 2006, 85 min, vídeo

H₂O

Ralph Steiner
EUA, 1929, 12 min, 16 mm

The Noise of Chance

Carter Tutti
2003, 8 min, 16 mm

Blue Movie

David Rimmer
Canadà, 1970, 6 min, 16 mm

GEN 09

Diumenge 25, 18.30 h

Experiments líquids

Sessió caracteritzada pel diàleg que s'estableix entre clàssics del cinema d'avantguarda dels anys vint i experimental dels anys cinquanta i setanta i altres films més recents del segle que hem començat. El punt en comú d'aquestes peces és el seu component líquid, però les intencions amb les quals s'utilitza són diferents: ja sigui per il·lustrar una partitura musical com busca Jean Mitry des del seus textos teòrics portats aquí a la pràctica; com a element de rerefons per equiparar-lo amb la superfície de la pel·lícula en el cas del cineasta nord-americà Paul Sharits; o bé The Noise of Chance, un experiment de laboratori musical on la pista sonora altera el líquid-pantalla.

Images pour Debussy

Jean Mitry
França, 1952, 13 min, 16 mm

Fl. Oz

Julie Murray
2003, 8 min, 16 mm

**S:TREAM:S:S:ECTION:S:
S:ECTIONED**

Paul Sharits
EUA, 1968-1971, 42 min, 16 mm

GEN 09

Dijous 29, 20 h

Robert Breer

Pintor, cineasta, creador d'escultures cinètiques i mutoscopis, Robert Breer ha destacat com a autor d'animació experimental. Cineasta autodidacta, va crear les seves primeres peces interessat per dotar de moviment la seva pintura. Breer, un americà a París, va viure les avantguardes europees i, a la seva tornada als Estats Units, el cinema underground i l'art pop. Despullades d'una narrativa convencional, les seves pel·lícules han anat incorporant elements figuratius, de traç lliure. La sessió combina les seves pel·lícules més destacades amb tres curts documentals sobre la seva obra.

Form Phases I

Robert Breer
EUA, 1952, 2 min, 16 mm

**A Man and His Dog
Out for Air**

Robert Breer
EUA, 1957, 3 min, 16 mm

Colliding

Brady Lewis
EUA, 1989, 7 min

Jamestown Balloos

Robert Breer
EUA, 1957, 6 min, 16 mm

Blazes

Robert Breer
EUA, 1961, 3 min, 16 mm

69

Robert Breer
EUA, 1968, 5 min, 16 mm

Chez Robert Breer

Jenifer L. Burford
França, 1992, 7 min, 16 mm

LMNO

Robert Breer
EUA, 1978, 10 min, 16 mm

**Swiss Army Knife with
Rats and Pigeons**

Robert Breer
EUA, 1980, 6 min, 16 mm

Trial Balloons

Robert Breer
EUA, 1982, 6 min, 16 mm

Sparkill Ave!

Robert Breer
EUA, 1993, 5 min, 16 mm

**Court-Circuit:
Portrait de Robert Breer**

Pip Chodorov
2004, 10 min, Video

Time Flies

Robert Breer
EUA, 1997, 5 min, 16 mm

7. *Jamestown Balloos* / Robert Breer

7